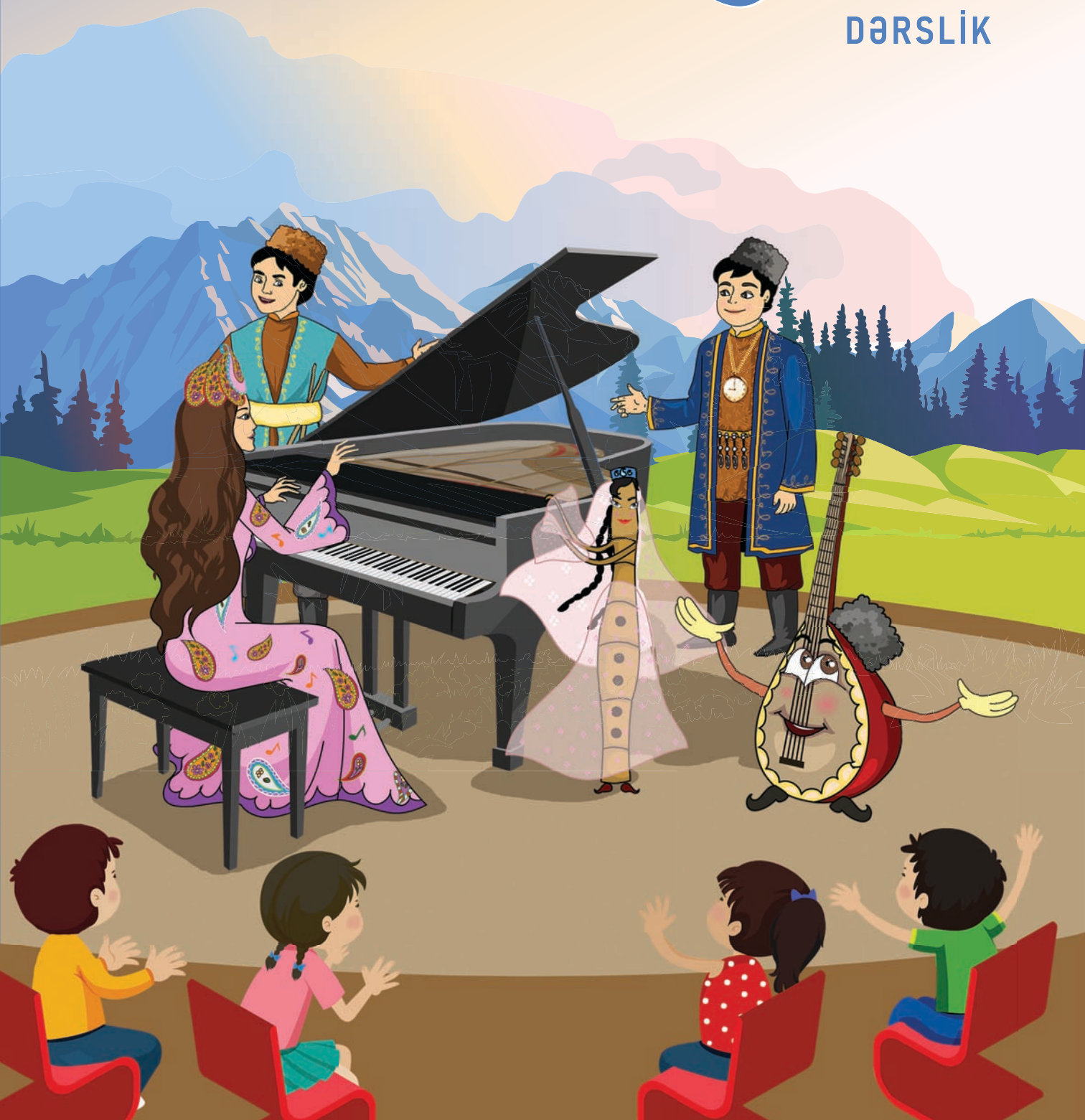

MUSIQI 1

DƏRSLİK

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni

*Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.*

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadiriz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!

Minlərlə can qurban oldu,
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

HEYDƏR ƏLİYEV
AZƏRBAYCAN XALQININ ÜMUMMİLLİ LİDERİ

NƏRGİZ RƏCƏBOVA
ŞƏHLA QULİYEVA
ZEMFİRA ƏLİYEVA

Ümumtəhsil məktəblərinin **1**-ci sinfi üçün

MUSIQI

fənni üzrə **dərslik**

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

ŞƏRQ-QƏRB

Mündəricat

I bölmə. Musiqi aləmi

1. Güzəl Vətən	6
2. Musiqili diyar.....	8
3. Musiqinin xarakteri.....	10
4. Marş musiqisi.....	12
5. Tıq-tıq xanımın rəqsi.....	14
6. Mahnı, marş, rəqs.....	16
7. Doğma yurdumuzun musiqisi	18
8. Azərbaycan rəqləri	20
9. Musiqili oyunlar.....	22

II bölmə. Melodiya

10. Sehrli Melodiya.....	24
11. Musiqi əlifbası.....	26
12. Mahnı deyək, rəqs edək	28
13. Musiqi nərdivanı.....	30
14. Bayram şənliyi.....	32

III bölmə. Ritm

15. Zərb musiqi alətləri	34
16. Ritmik vurğular	36
17. Ritmin növləri.....	38

IV bölmə. Melodiya, ritm və temp

18. Qonaqpərvər dostlar	40
19. Zil və bəm səslər	42
20. Qəhrəmanlıq nəğməsi.....	44
21. Əzizim Vətən!	46
22. Gəl, gəl, a yaz günləri!	48
23. Çal, oyna!.....	50
24. Novruz xonçası	52

V bölmə. Könül açan nəğmələr

25. Sülh və mübarizlik.....	54
26. Sülhün carçıları.....	56
27. Nəğməli bahar	58
28. Güzəl məkan, Azərbaycan!	60
29. Gülməli nağıl.....	62
30. Hər birimiz bir çiçək	64
31. Güllərin rəqsi	66
32. Bayram günü	68
33. Uşaqların nəğməli dünyası.....	69
34. Musiqi çələngi.....	70

Musiqi əsərləri	71
-----------------------	----

Saz

Salam, əziz uşaqlar.
Sizi musiqili
görüşlərimizə dəvət
edirik.

Ney

Ritm

Melodiya

Temp

Musiqi əsərinin dinləmə qaydaları:

Əvvəldən axıra qədər
diqqətlə dinləyin.

Dinləyərkən sakitliyə
riayət edin.

Mahnının ifa qaydaları:

Qamətinizi
düz saxlayın.

Nəfəsi burunla alın,
ağızla yavaş-yavaş
verin.

Fəaliyyətlərin şərti işarələri:

Oxumaq

Dinləmək

Rəqs etmək

Tapşırıq

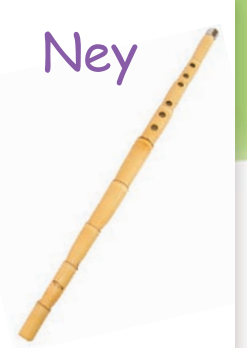
Lüğət

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın
şanlı Vətəni!

Saz

Ney

Azərbaycan
Respublikasının
Dövlət Himni

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.

Himn – hər bir ölkənin əsas və təntənəli mahnısıdır.

Mahnı – oxumaq üçün musiqi əsəridir.

Bəstəkar – musiqi əsərlərinin müəllifidir.

Gözəl Vətən, can Vətən,
Biza mehriban Vətən!

"Gözəl Vətən"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

İfa qaydalarına riayət edərək
mahnının birinci hissəsini oxuyun.

Bəstəkarların portretləri ilə
mahnıların şərti şəkillərini
uyğunlaşdırın və xətlə birləşdirin.

2. MUSIQİLİ DİYAR

"Gözəl Vətən"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

T
7

Şakilləri "Gözəl Vətən" mahnısının hissələri ilə uyğunlaşdırın və onları kiçik dairələrdə ardıcıl nömrələyin.

Azərbaycan rəqs yerişini öyrənirik.

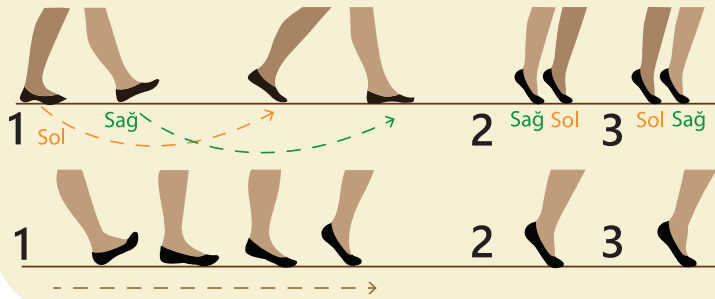

“Uzundərə”
Azərbaycan
xalq rəqsi

Şəkildə təsvir olunmuş
əl hərəkətlərini və sxemdə
verilmiş Azərbaycan rəqs
yerişini icra edin.

Azərbaycan rəqs yerişinin sxemi

Rəqs – musiqiyə uyğun ardıcıl rəqs hərəkətləridir.
Xalq rəqsi – müəllifi məlum olmayan rəqsdir.

3. MUSIQİNİN XARAKTERİ

Mahnının
xarakteri
olur?

"Gözəl Vətən"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

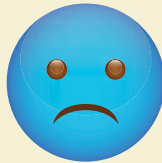
Musiqidə xarakterin növləri:

Şən

Ciddi

Qəmli

Mahnının xarakterinə
uyğun şarı seçin və
rəngləyin.

Azərbaycan rəqslərində qızların əl hərəkəti sxemi

"Uzundərə"
Azərbaycan
xalq rəqsi

Rəqsi əl çalmaqla müşayiət edin.

Ağ şarı "Uzundərə" rəqsinin xarakterinə uyğun rəngləyin.

4. MARŞ MUSIQİSİ

"Marş"

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinindir.

"Marş" əsərinin musiqisinə uyğun addımlayın.

Marş – addımlamağa uyğun gələn musiqi əsəridir.

“Nağıl-nəğmə”

Musiqisi Asya Sultanovanın,
sözləri Teymur Elçinindir.

İfa zamanı mahnının
sözlərini mimika və
hərəkətlərlə təsvir edin.

Səsləndirilən marş və mahnının
müəlliflərinin portretlərini aşağıdakı
kiçik dairələrdə işarələyin.

5. TIQ-TIQ XANIMIN RƏQSİ

Rəqsim də
özüm kimi
gözəldir.

Bu rəqsi qızlarla
bərabər, oğlanlar
da oynaya bilər.

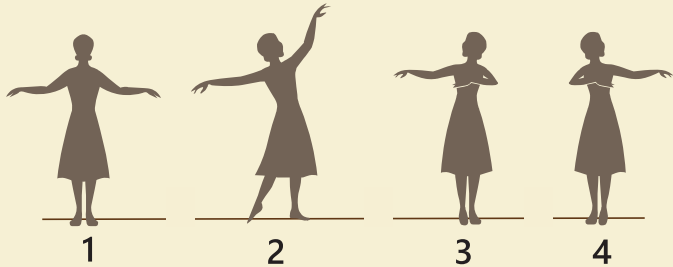

"Nəlbəki"
Azərbaycan
xalq rəqsi

Rəqs
elementlərini
icra edin.

Rəqs elementləri sxemi

Heç eybi yoxdur,
bir də
keçərsiniz əlimə!

Tez qaçaq!

“Nağıl-nəğmə”

Musiqisi Asya Sultanovanın,
sözləri Teymur Elçinindir.

İfa qaydalarına riayət etməklə mahnını oxuyun və səhnələşdirin.

6. MAHNI, MARŞ, RƏQS

Musiqinin
üç əsas növü var.
Onları necə ifa
edirlər?

MAHNI

MARŞ

RƏQS

"Nağıl-nəğmə", "Marş",
"Nəlbəki"

Musiqi əsərlərinin şərti şəkilləri
ilə uyğun gələn musiqi növlərini
(janrlarını) xətlə birləşdirin.

Mahnı, marş və rəqs – musiqinin üç əsas növüdür (janrıdır).

Mahnını oxuyurlar.
Marşı addımlayırlar.
Rəqsi oynayırlar.

“Nağıl-nəğmə”

Musiqisi Asya Sultanovanın,
sözləri Teymur Elçinindir.

“Nəlbəki” Azərbaycan xalq rəqsi

“Nağıl nəğmə”, “Marş” və “Nəlbəki” musiqi əsərlərini növünə (janrına) görə müqayisə edin.

7. DOĞMA YURDUMUZUN MUSIQISI

“Bayrağım”

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Cavad Cavadlınıdır.

T
1

İfa qaydalarına
riayət etməklə
mahnını oxuyun.

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Himni

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.

T
2

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnini və “Bayrağım” mahnısını
xarakterinə görə müqayisə edin.

Ooo!
Torbamız
sehrlidir!
Kartları da var.

Kartlarda mahnı
və rəqlərin
təsvirləri var.

T

3

Kartlardakı təsvirlərə görə musiqi əsərinin adını müəyyənləşdirin və ondan bir parça ifa edin.

8. AZƏRBAYCAN RƏQSLƏRİ

“Nəlbəki” Azərbaycan xalq rəqsi

Ağ şarı “Nəlbəki” rəqsinin xarakterinə uyğun rəngləyin.

"Qaytağı"
Azərbaycan
xalq rəqsi

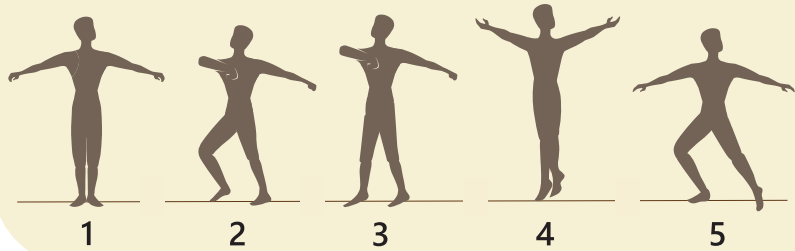

Ağ şarı "Qaytağı"
rəqsinin xarakterinə
uyğun rəngləyin.

Rəqs elementlərini icra edin (oğlanlar) və musiqiyə uyğun əl çalın (qızlar).

Rəqs elementləri sxemi

9. MUSIQİLİ OYUNLAR

T
1

Kubdakı şəkillərə görə mahnının, yaxud rəqsin adını, xarakterini müəyyənləşdirin və ifa edin.

Öyrəndiyimiz bütün
mahnı və rəqsləri ifa
edəcəyik.

10. SEHRLİ MELODİYA

Şərti şəkilləri
"Musiqi ağacı"nda
yerləşdirə bilərsiniz.

Bizdə artıq 5 mahnı və
5 rəqsin şərti şəkli var.
Bu da sayca 10 oldu.

"Sayıram onacan"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

İfa qaydalarına riayət etməklə mahnını oxuyun.

Melodiya – əsərdəki fikir və xarakterin musiqi
səsləri ilə ifadəsidir.

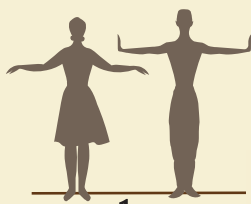

"Brilyant" Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsin elementlərini ardıcılıqla yerinə yetirin.

Rəqş elementləri sxemi

1

2

3

4

11. MUSIQİ ƏLİFBASI

Do

Domino,
doqquz,
dovşan,

Re

Rezin, rejim
və reyhan,

Mi

Milçək, mişar,
mikrofon,

Do, re, mi, fa, sol, lya, si –
Bu, notların cərgəsi.
Diqqətli ol, sözlərdə
Gizlənmişdir not adı.

T
1

Notların adlarını sadalayın.

"Sayıram onacan"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

T
2

Mahnının sözlərini əl hərəkətləri ilə təsvir edin.

Fa

Fabrik, fara
və fayton,

Sol

Solaxay,
soltan,
solmaz,

"Brilyant"
rəqsindən
olmaz,

Sınıf, siçan
və sima,

Si

Lya

Bitdi
sıramız
burda.

"Brilyant" Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsin əl hərəkətlərini və Azərbaycan rəqs yerişini icra edin.

12. MAHNI DEYƏK, RƏQS EDƏK

1

Şəkildəki notları verilmiş ardıcılıqla oxuyun.

"Bax belə!"

*Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Ramiz Heydəridir.*

2

İfa qaydalarına riayət edərək mahnının birinci hissəsini oxuyun.

Bayramlarda
çalıb-oyunayır,
yallı gedirlər.

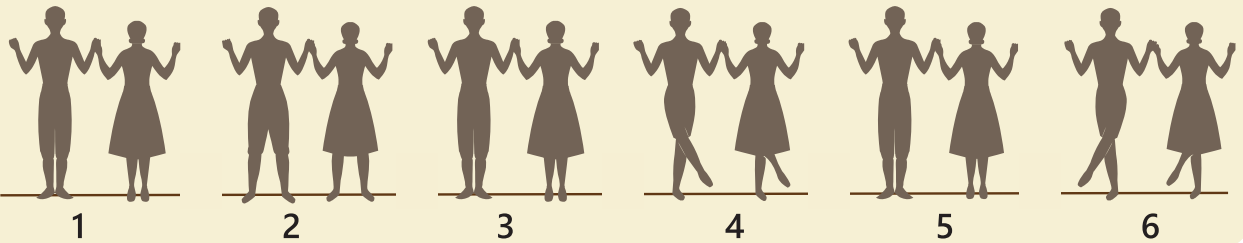

"Yalı" Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqs elementlərini
ardıcılıqla icra edin.

Rəqs elementləri sxemi

13. MUSIQI NƏRDİVANI

T
1

Şəkildəki notları kiçik dairələrdə düzgün ardıcılıqla nömrələyin.

"Bax belə!"

*Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Ramiz Heydərindir.*

T
2

Mahnının sözlərini əl hərəkətləri ilə təsvir edin.

"Yallı" ən qədim
Azərbaycan
rəqlərindən biridir.

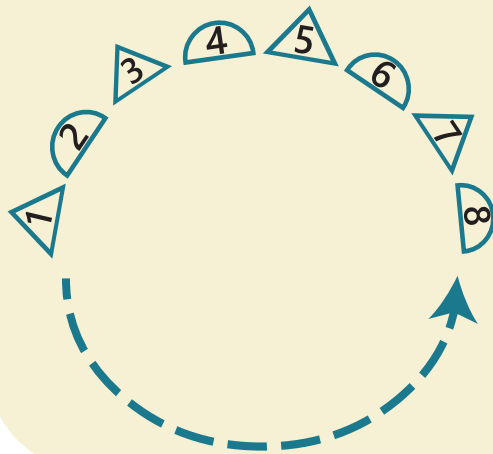
"Yallı" rəqsində düzülüş sxemi

"Yallı"
Azərbaycan
xalq rəqsı

Rəqsın
elementlərini
sxemə uyğun
yerinə yetirin.

14. BAYRAM ŞƏNLİYİ

Birlik və
həmrəyliyi
qoruyun!

Bayram
şənliyini "Yallı"
rəqsi ilə davam
edək.

Azərbaycan
Respublikasının
Dövlət Himni

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinin,
sözləri Əhməd Cavadındır.

İfa qaydalarına riayət edərək himni oxuyun.

T
2

Əvvəlki dərslərdə öyrənilmiş musiqi əsərlərini xarakterlərinə uyğun ifa edin.

"Yallı" Azərbaycan xalq rəqsi

15. ZƏRB MUSIQI ALƏTLƏRİ

Köməkçilərimlə tanış olun: zərb musiqi alətləri.

"Qartopu" mahnısının bəndi mənim düzəltdiyim qar topasında təsvir olunub.

dəf zəng şaxşax nağara

Nəqəratı isə mənim düzəltdiyim qar topasında təsvir olunub.

Ritm – musiqidə müxtəlif və eyni vurğuların növbələşməsidir.
Zərb musiqi aləti – zərbə vurmaqla səs çıxaran musiqi alətidir.
Bənd və nəqərat – mahnının hissələridir.

"Qartopu"

Musiqisi Səid Rüstəmovun, sözləri Mirmehdi Seyidzadəninidir.

Mahnının birinci bənd və nəqəratının ritmini tutun.

"Köçəri" və "Yallı" rəqləri ritm və xarakterinə görə bir-birinə bənzəyir.

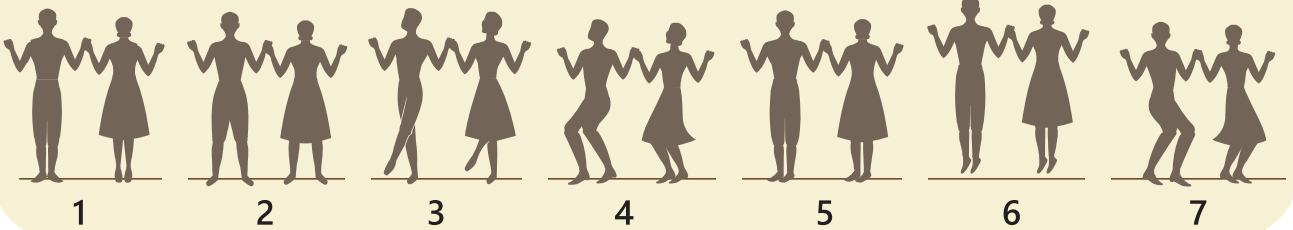

"Köçəri" Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsin elementlərini ardıcılıqla yerinə yetirin.

Rəqş elementləri sxemi

16. RİTMİK VURĞULAR

Gəlin bu meydançada
Biz oynayaq qartopu.

"Qartopu"

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

"Qartopu" mahnısının quruluş sxemi

Birinci bənd

Nəqərat

İkinci bənd

Nəqərat

Mahnını ifadəli oxuyun və əl çalmaqla nəqəratının ritmini tutun.

Bəstəkarların portretləri ilə mahnıların şərti şəkillərini uyğunlaşdırın və xətlə birləşdirin.

Zərb musiqi alətləri ritmi tutmağa kömək edir.

"Köçəri" Azərbaycan xalq rəqsi

Verilmiş zərb musiqi alətləri ilə "Köçəri" rəqsinin cədvələ uyğun ritmini göstərin.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Dəfə vurmaq								
Nağaraya vurmaq								
Zəngi silkələmək								
Şaxşaxı silkələmək								

17. RİTMİN NÖVLƏRİ

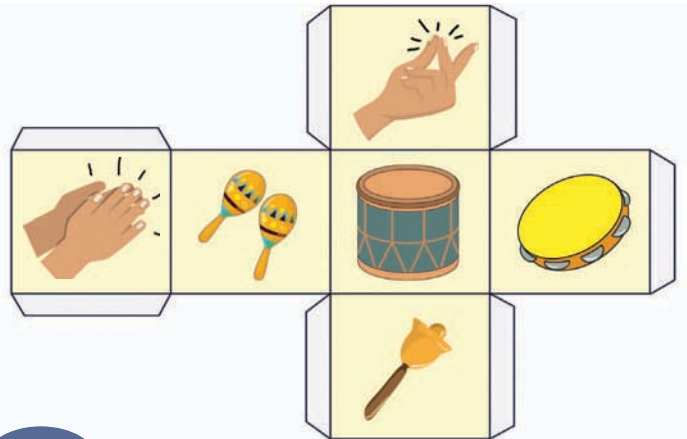
"Musiqi ağacı"nda
şəkilləri olan
musiqi nümunələrini
xatırlayaq.

"Musiqi ağacı"nda şərti
şəkilləri verilmiş musiqi
əsərləri

Müəyyən olunmuş müşayiət
növünə görə səslənən
musiqi nümunələrinin
ritmini tutun.

"Tap və ifa et!"
adlı musiqili
oyun keçirək.

"Gözəl Vətən" və "Bayrağım"

Mahnıları xorla oxuyarkən ifa qaydalarına riayət edin.

Sizə hədiyyələrim var:
mahnı və oyuncaqlar.

T
1 Müəllimin göstərişi ilə mahnının bir parçasını "la" hecası ilə oxuyun.

!
Nəqəratı olmayan mahnılar –
ancaq bəndləri olan mahnılardır.

"Qonaqlıq" mahnısının
quruluş sxemi

Birinci
bənd

İkinci
bənd

Üçüncü
bənd

"Qonaqlıq"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Xanımına Əlibəylinindir.

1
2

Şəkilləri "Qonaqlıq" mahnısının bəndləri ilə uyğunlaşdırın və onları ardıcıl nömrələyin.

1
3

Mahnını ifadəli oxuyun və səhnələşdirin.

19. ZİL VƏ BƏM SƏSLƏR

Yığışdı bizim evə
Dovşan, keçi, qaz, dəvə.

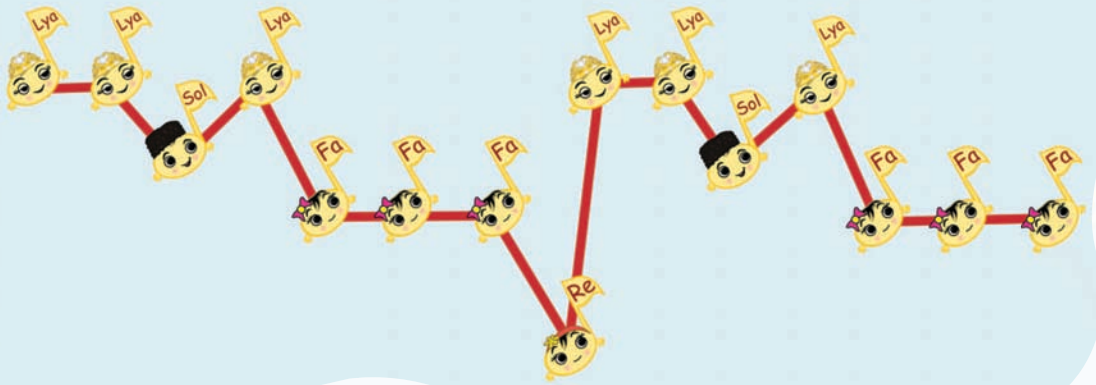
Zil və bəm səslər – musiqidə yüksəkliyi göstərən səslərdir.

Notları adları ilə oxuyun və melodiyani əl hərəkətləri ilə sxemə görə təsvir edin.

Melodiyanın hərəkəti sxemi

"Qonaqlıq"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Xanımına Əlibəylinindir.

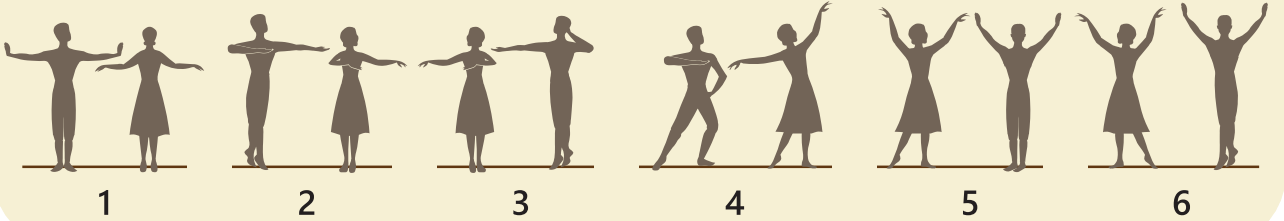

"Cangi" Azərbaycan xalq rəşsi

Rəşin elementlərini ardıcılıqla yerinə yetirin.

Rəş elementləri sxemi

20. QƏHRƏMANLIQ NƏĞMƏSİ

Musiqini xarakterinə görə müxtəlif sürətlə ifa etmək olar.

T
7

Şəkillərdəki hadisələrin sürətini zərb musiqi alətləri ilə təsvir edin.

Temp – musiqinin ifa sürətidir.

“Cəngi” Azərbaycan xalq rəqsi

Tempin növləri

asta

orta

tez

T
2

Rəqsi xarakter və tempinə uyğun ifa edin.

Sən nə qədər azızsən,
Doğma, sevimli Vətən!

"Əzizsən, Vətən!"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Hikmət Ziyanıdır.

T
3

İfa qaydalarına riayət edərək mahnının birinci bənd və nəqəratını oxuyun və cədvələ uyğun ritmini tutun.

1	2	3	4	5	6	7	8

21. ƏZİZİM VƏTƏN!

Nə gözəl sözlərdir.

Vətən elin evidir, dayağıdır.

"Əzizsən, Vətən!"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun, sözləri Hikmət Ziyanıdır.

1

Mahnını ifadəli oxuyun və əl çalmaqla nəqəratın ritmini tutun.

Giriş – mahnının bənd və nəqəratından əvvəl səslənən musiqidir.

"Əzizsən, Vətən!" mahnısının quruluş sxemi

Giriş

Birinci bənd

Nəqərat

İkinci bənd

Nəqərat

Üçüncü bənd

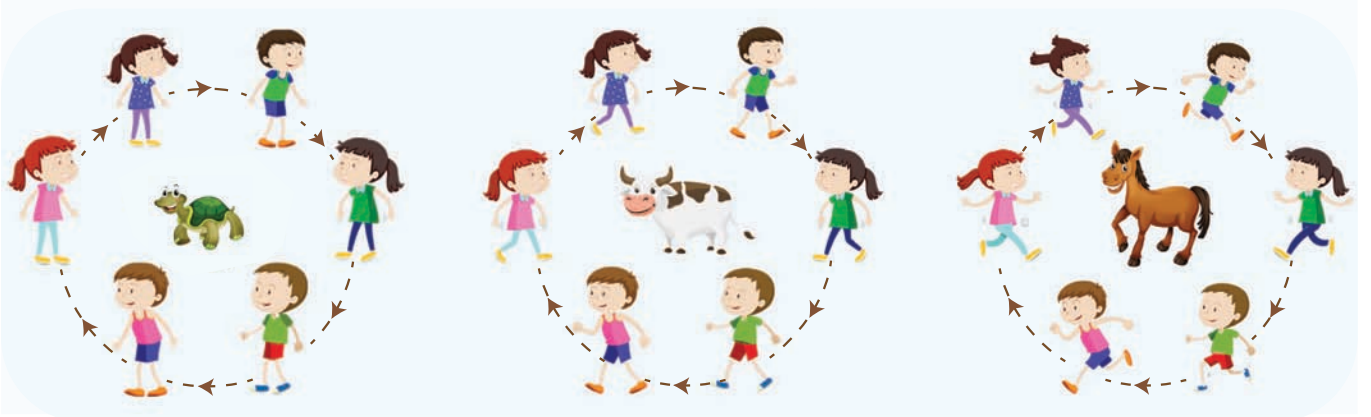
Nəqərat

"Əzizsən, Vətən!"

Musiqinin dəyişən tempinə
uyğun dairədə hərəkət edin.

22. GƏL, GƏL, A YAZ GÜNLƏRİ!

"Gəl, gəl, a yaz günləri!"

Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Mirzə Ələkbər Sabirindir.

T
1

Mahnını ifadəli oxuyun və ritminə uyğun əl çalın.

Yaz fəslini
"Novruz" rəqsi
ilə də qarşılayaq.

"Novruz"
Azərbaycan xalq rəqsi

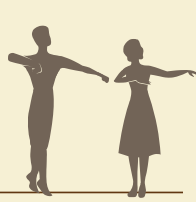

Rəqsin elementlərini
ardıcılıqla yerinə yetirin.

Rəqş elementləri sxemi

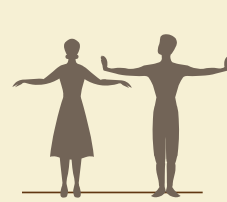
1

2

3

4

23. ÇAL, OYNA!

"Novruz" rəqsini oynayaq.

"Gəl, gəl, a yaz günləri!" mahnısını da oxuyaq.

"Novruz" Azərbaycan xalq rəqsı

Rəqsı xarakter və tempinə uyğun ifa edin.

"Gəl, gəl, a yaz günləri!"

Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Mirzə Ələkbər Sabirindir.

Çalın,
oynayın!
Elimizə
Novruz gəlir!

T 2 Mahnını cədvələ uyğun müşayiət edin.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Dəfə vurmaq												
Əl çalmaq												
Zəngi silkələmək												
Çırtma çalmaq												
Şaxşaxı silkələmək												

24. NOVRUZ XONÇASI

Novruz gəlir,
yaz gəlir,
Bir alində saz gəlir.

T
7

Şerti şəklə görə musiqi əsərinin adını müəyyənləşdirib onu ifa edin.
Həmin əsəri zərb musiqi alətləri ilə (və ya əl çalmaqla) müşayiət edin.

1

2

3

"Musiqli fincan" adlı
oyunda hamımız
iştirak edək!

4

5

6

Buludları ağ
göyərçinlərdən
ayırmaq olmur.

Ağ göyərçinlər
sülhün rəmzidir.

“Göyərçinim”

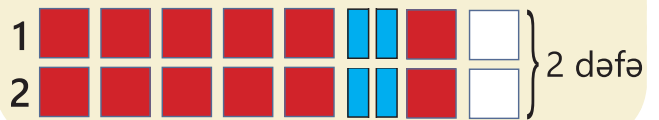
Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

“Göyərçinim” mahnısının birinci
bəndini “la” hecası ilə oxuyun və
sxemə uyğun əl çalın.

“Göyərçinim” mahnısının
bəndinin sxemi

Qısa səs Uzun səs Fasilə

Qısa səs – qısa səslənən səsdir.

Uzun səs – daha çox uzanan səsdir.

Fasilə – ifa zamanı müəyyən müddətə səslənmənin dayandırılmasıdır.

"Cəngi"

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinindir.

T
2

"Cəngi" əsərinə uyğun olan şəkli kiçik dairədə işarələyin.

1

2

3

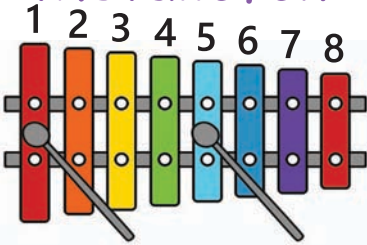
4

26. SÜLHÜN CARÇILARI

Layla dedim, yatasan,
Qızılıgülə batasan.

Metallofon

Metallofon – pillələri metaldan olan zərb alətidir.

“Beşik nəğməsi”

Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinindir.

T
1

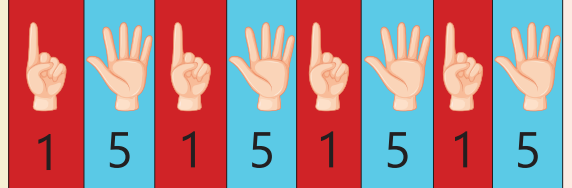
“Beşik nəğməsi” əsərinin xarakterinə uyğun simanı müəyyən edib rəngləyin.

T
2

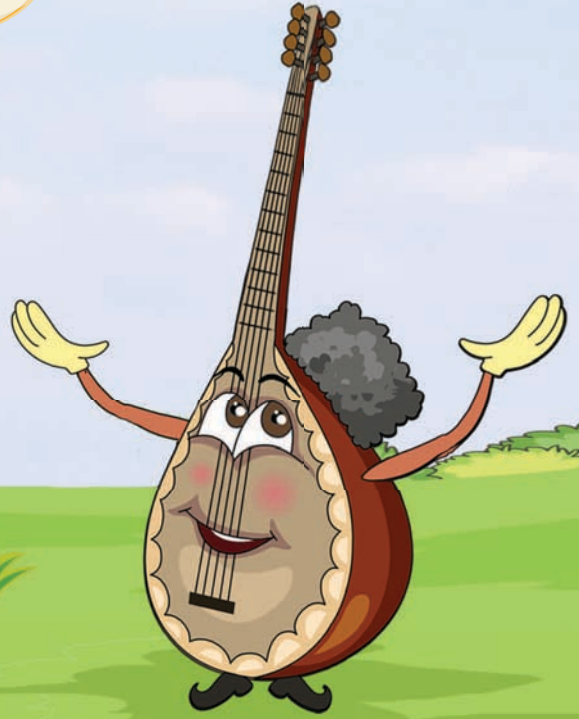
Metallofonun 1-ci və 5-ci pillələrində çalmaqla “Beşik nəğməsi”ni müşayiət edin.

Metallofonun qeyd olunan pillələrinə vurmaq

Uşaqar da ađ
göyərçinlər kimi sülhün
carçlarıdır.

"Göyərçinim" mahnısının quruluş sxemi

Giriş

Birinci
bənd

Nəqərat

İkinci
bənd

Nəqərat

"Göyərçinim"

Musiqisi Ağabacı Rzayevanın,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

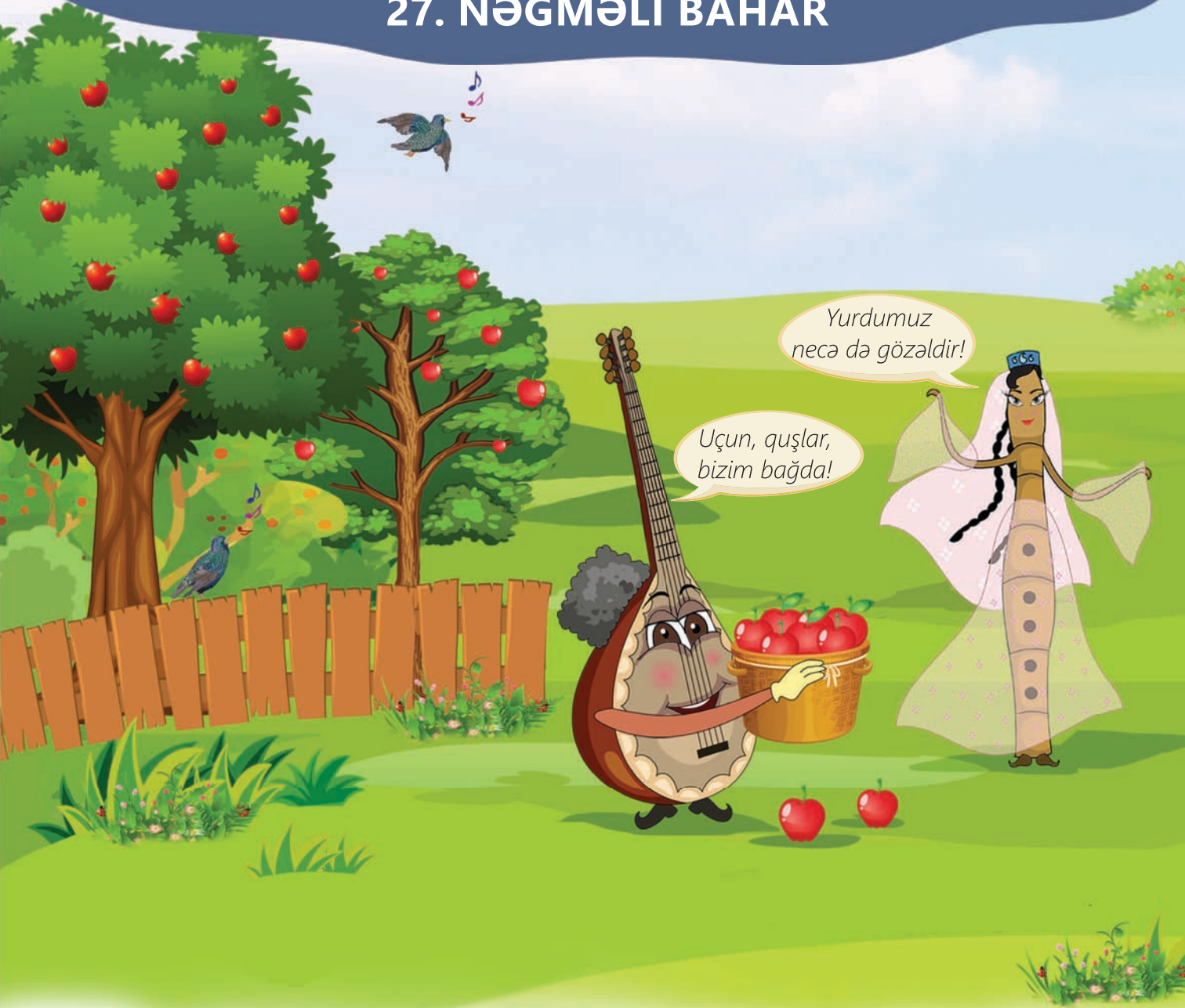

Mahnını oxuyarkən
sxemə uyğun
dirijorluq edin.

Dirijorluq sxemi

27. NƏĞMƏLİ BAHAR

"Uçun, quşlar!"

"Uçun, quşlar!", "Göyərçinim",
"Əzizsən, Vətən!"

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

"Uçun, quşlar!" mahnısının
quruluş sxemi

Giriş

Birinci
bənd

İkinci
bənd

Üçüncü
bənd

1

Səslənən mahnıların ardıcılığına
görə bəstəkarlarını müəyyən
edib şəkillərini nömrələyin.

Adatımıza
görə, qızlar
zərif,

oğlanlar isə
qürurla rəqs
edirlər.

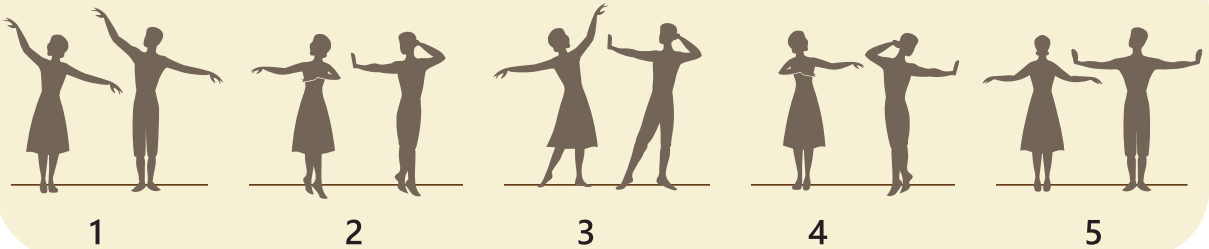

"Azərbaycan"
Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsi xarakter və tempinə
uyğun ardıcılıqla ifa edin.

Rəqs elementləri sxemi

28. GÖZƏL MƏKAN, AZƏRBAYCAN!

"Uçun, quşlar!"

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Mirmehdi Seyidzadəninindir.

"Uçun, quşlar!", "Qonaqlıq", "Göyərçinim", "Əzizsən, Vətən!"

Şerti şəkillərə görə nəqəratı olan mahnıların çirtmə çalmaqla, nəqəratsız mahnıların isə əl çalmaqla ritmini tutun.

"Azərbaycan" Azərbaycan xalq rəqsi

T
2

Rəqsi cədvələ uyğun əl çalmaqla müşayiət edin.

1	2	3	4	5	6	7	8
	☐		☐		☐		☐

} 2 dəfə

29. GÜLMƏLİ NAĞIL

Çəkicim, vur,
tıq-tıq-tıq!

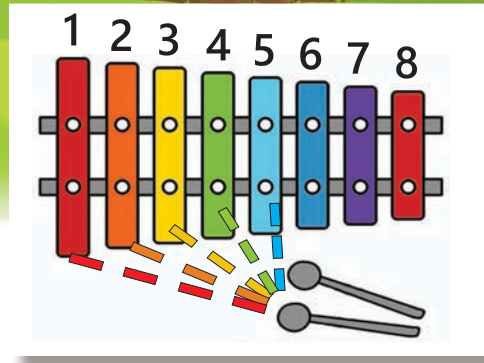

Məstana
ev tikirik.

"Çəkicim, vur!"

Musiqisi Asya Sultanovanın,
sözləri Teymur Elçinindir.

T
7

Mahnını oxuyaraq onu metallofondə cədvələ uyğun müşayiət edin.

Metallofonun qeyd olunan pillələrinə vurmaq								
	5	5	5	3	2	2	1	1

"Gülməli nağıl"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Teymur Elçinindir.

"Gülməli nağıl" mahnısını səhnələşdirin.

30. HƏR BİRİMİZ BİR ÇİÇƏK

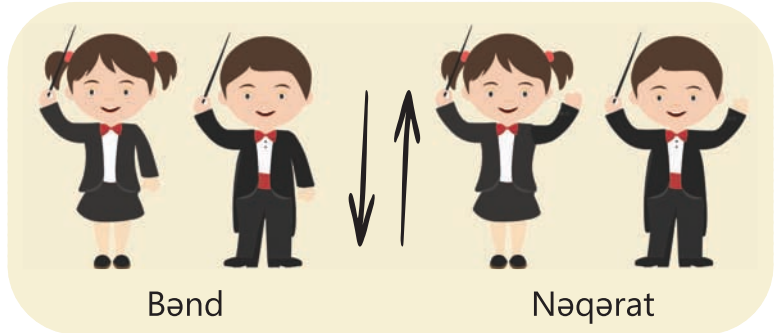

"Bənövşə"

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Abdulla Şaiqindir.

T
1

Mahnının birinci bəndini və nəqəratını ifadəli oxuyarkən sxemə uyğun dirijorluq edin (bəndini bir əllə, nəqəratını isə iki əllə).

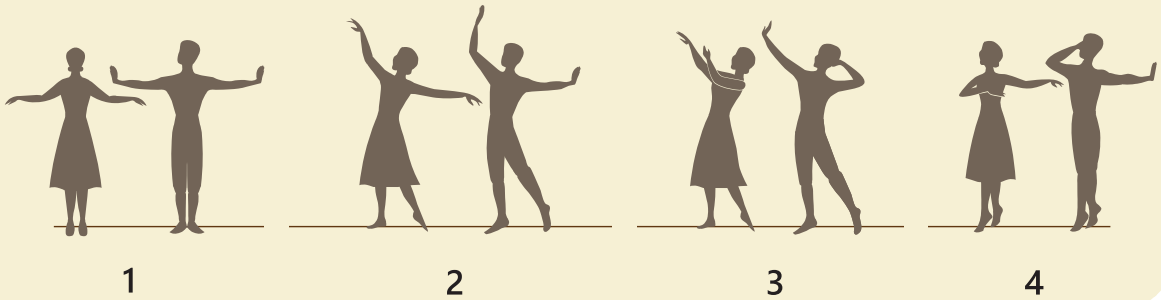

“Qızılgül”
Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsi xarakter və tempinə
uyğun ardıcılıqla ifa edin.

Rəqs elementləri sxemi

31. GÜLLƏRİN RƏQSİ

Bu, yaz çiçəyidir,
Boyu kiçikcə.
Zərif ətirlidir,
Laçayı incə.

"Bənövşə"

Musiqisi Səid Rüstəmovun,
sözləri Abdulla Şaiqindir.

1

Mahnını oxuyaraq
cədvələ uyğun ritmini
tutun.

Bəndin müşayiət cədvəli

Əl çalmaq		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐
Çirtma çalmaq		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐

Nəqəratın müşayiət cədvəli

Dəfə vurmaq		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐
Şaxşaxı silkeləmək		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐

Sapını tutmaq olmaz,
Ətrindən doymaq olmaz.

“Qızılgül” Azərbaycan xalq rəqsi

Rəqsi temp və ritminə uyğun cütlərlə ifa edin.

32. BAYRAM GÜNÜ

T
1

Musiqi əsərlərinin şərti şəkilləri ilə uyğun gələn musiqi növlərini (janrlarını) xətlə birləşdirin.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni, "Gözəl Vətən", "Bayrağım", "Əzizsən, Vətən!"

"Marş" *Musiqisi Üzeyir Hacıbəylinindir.*

"Azərbaycan"
Azərbaycan
xalq rəqsi

T
2

Musiqi ağacında şərti şəkilləri verilmiş musiqi əsərlərinin xarakteri haqqında fikirlərinizi söyləyin.

33. UŞAQLARIN NƏĞMƏLİ DÜNYASI

Maraqlı işimiz
var: afişa
hazırlayacağıq!

"Əzizsən, Vətən!"

Musiqisi Oqtay Zülfüqarovun,
sözləri Hikmət Ziyanıdır.

Mahnını oxuyarkən onu zərb musiqi
alətləri ilə müşayiət edin.

Afişa – konsert haqqında yazılı elandır.
Konsert – musiqi tədbiridir.

Afişa tərtib etmək üçün 2 mahnı və
2 rəqsin adını yazın.

"Yallı" Azərbaycan xalq rəqsi

AFİŞA

Mahnı

1. _____
2. _____

Rəqs

1. _____
2. _____

34. MUSIQI ÇƏLƏNGİ

MUSIQI ƏSƏRLƏRİ

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni

Musiqisi
Üzeyir Hacıbəyli

Sözləri
Əhməd Cavad

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadiriz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu!
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə,
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

Gözəl Vətən

Musiqisi
Oqtay Zulfüqarov

Sözləri
Teymur Elçin

Birinci bənd

Bizim Vətən nəğməmiz
Uzaqlara yayılsın.
Səsimizdən hər tərəf
Yuxusundan ayılsın.

Nəqərat:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Bizə mehriban Vətən. } 2 dəfə

İkinci bənd

Yayda başı qar olar
Papağı şiş dağların.
Verər bizə çoxlu bar
Sənin geniş bağların.

Nəqərat:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Bizə mehriban Vətən. } 2 dəfə

Üçüncü bənd

Sən xoşbəxt böyüdürsən
Bizi hər gün, hər saat.
Göylərə uçaq deyər,
Bizə verirsən qanad.

Nəqərat:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Hər gün ucalan Vətən. } 2 dəfə

Nağıl-nəğmə

Musiqisi
Asya Sultanova

Sözləri
Teymur Elçin

Birinci bənd

Div axtardı hər yanı,
Tapmadı o, Cırtanı.
Ağacda gördü birdən,
Çağırıldı onu yerdən:

– Düş, – dedi, – yemərəm, düş. } 4 dəfə

İkinci bənd

Cırtan dedi: – Aş gətir,
Üstündə lavaş gətir.
Yeyim, sonra tut məni,
İstəsən, lap ud məni.

– Tut, – dedi, – Cırtanı tut! } 4 dəfə

Üçüncü bənd

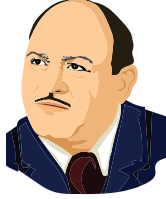
Div getdi dəyirmanı,
Aş gətirsin Cırtana.
Cırtan tez qaçdı evə,
Belə oxudu divə:

– Get, – dedi, – aldatdım, get! } 4 dəfə
Nağıl qurtardı. } 2 dəfə

Bayrağım

Musiqisi
Səid Rüstəmov

Sözləri
Cavad Cavadlı

Birinci bənd

Dağlarda çən görmüşəm,
Baharı şən görmüşəm, } 2 dəfə
Vətəni gen görmüşəm
Bayrağıma baxanda! } 2 dəfə

İkinci bənd

Arzusu, eşqi sönməz,
Yüksələn bayraq enməz. } 2 dəfə
Oluram mətin, dönməz
Bayrağıma baxanda! } 2 dəfə

Sayıram onacan

Musiqisi
Oqtay Zülfüqarov

Sözləri
Teymur Elçin

Birinci bənd

Mən sayıram onacan,
Gəl qulaq as, anacan! } 2 dəfə
Bax bir, iki bizimki,
Üç, dörd olsun sizinki.
Beş də bizə gəlcək
Geysin təzə əlcək.

İkinci bənd

Ana, getmə heç yana,
Az qalib, çatım ona. } 2 dəfə
Altı, yeddi bizimki,
Səkkiz, doqquz sizinki.
Gələndə bizə on,
Geysin qırmızı don.

Bax belə!

Musiqisi
Oqtay Zulfugarov

Sözləri
Ramiz Heydar

Birinci bənd

Gəlin, baxın, uşaqlar,
Nə gözəldir yolkamız.
Ürəklərdə sevinc var,
Deyək, gülək hamımız.

Nəqərat:

Gəlin verək əl-ələ,
Bax belə, hey, bax belə!
Mahnı deyək, rəqs edək,
Bax belə, hey, bax belə!

} 2 dəfə

İkinci bənd

Kənarda dayanmasın
Qoy balaca uşaqlar.
Dəstəməzə qoşulsun
Qoy onlar qatar-qatar.

Nəqərat:

Gəlin verək əl-ələ,
Bax belə, hey, bax belə!
Mahnı deyək, rəqs edək,
Bax belə, hey, bax belə!

} 2 dəfə

Qartopu

Musiqisi
Said Rüstəmov

Sözləri
Mirmehdi Seyidzadə

Birinci bənd

Dəğlar qoyub ağ papaq,
Yerlər olub ağappaq.
Ağ don geyib düzənlər,
Qara bax, a, qara bax!

Nəqərat:

Hamımızın var topu,
Atsın uşaqlar topu.
Gəlin bu meydançada
Biz oynayaq qartopu.

} 2 dəfə

} 2 dəfə

İkinci bənd

Doğubdur göydə ulduz,
Çaylar bağlayıbdır buz.
Bahar kimi qışda da
Səfalıdır yurdumuz.

Nəqərat:

Hamımızın var topu,
Atsın uşaqlar topu.
Gəlin bu meydançada
Biz oynayaq qartopu.

} 2 dəfə

} 2 dəfə

Qonaqlıq

Musiqisi

Oqtay Zulfüqarov

Sözləri

Xanımna Əlibəyli

Birinci bənd

Yığışdı bizim evə
Dovşan, keçi, qaz, dəvə. } 2 dəfə
Qızıl xoruz çaldı saz,
Nəğmə oxudu Naznaz. } 2 dəfə

İkinci bənd

Gətirdim iki tava
Şəkərbura, paxlava. } 2 dəfə
Yeyin, oyuncaqlarım,
Ay əziz qonaqlarım. } 2 dəfə

Üçüncü bənd

Axşamacan qaldılar,
Oynadılar, çaldılar. } 2 dəfə
Çox sevinə-sevinə
Hərə getdi evinə. } 2 dəfə

Bənövşə

Musiqisi

Səid Rüstəmov

Sözləri

Abdulla Şaiq

Birinci bənd

Bahar oldu açaram,
Qar, borandan qaçaram. } 2 dəfə
Başqa güllər açanda,
Mən quş olub uçaram.

Nəqərat:

Bənövşəyəm, bənövşə,
Düşmüşəm dilə-dişə. } 2 dəfə
Məni qızlar, oğlanlar
Dərib taxarlar döşə.

İkinci bənd

Məni dondurur ayaz,
Yaşayıram birçə yaz. } 2 dəfə
Rəngim, ətrim gözəldir,
Əl vurmayın, ömrüm az.

Nəqərat:

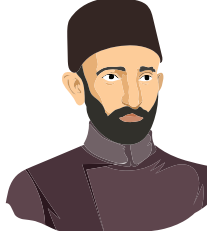
Bənövşəyəm, bənövşə,
Düşmüşəm dilə-dişə. } 2 dəfə
Məni qızlar, oğlanlar
Dərib taxarlar döşə.

Gəl, gəl, a yaz günləri!

Musiqisi

Ağabacı Rzayeva

Sözləri

Mirzə Ələkbər Sabir

Gəl, gəl, a yaz günləri,
İlin əziz günləri! } 2 dəfə
Dağda ərit qarları,
Bağda ərit qarları.
Çaylar daşib sel olsun,
Taxıllar tel-tel olsun.
Ağaclar açsın çiçək,
Yarpağı ləçək-ləçək...
Gəl, gəl, a yaz günləri,
İlin əziz günləri!

Göyərçinim

Musiqisi

Ağabacı Rzayeva

Sözləri

Mirmehdi Seyidzadə

Birinci bənd

Göyərçinim sevimli,
Göyərçinim dümağdır.
Göyərçinim səmada
Hələ çox uçacaqdır.

Nəqərat:

Tükləri pambıq kimi,
Ay yumşaq göyərçinim.
Yaşa azad ölkədə,
Mənim ağ göyərçinim. } 2 dəfə

İkinci bənd

Sevimli nəğməsinin
İlk sözü qurtuluşdur.
Sülhün qardaşı, dostu
Bəslədiyim bu quşdur.

Nəqərat:

Tükləri pambıq kimi,
Ay yumşaq göyərçinim.
Yaşa azad ölkədə,
Mənim ağ göyərçinim. } 2 dəfə

Çəkicim, vur!

Musiqisi

Asya Sultanova

Sözləri

Teymur Elçin

Birinci bənd

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Ev tikirik biz.

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Dayanma işsiz.

Nəqərat:

Külək əsir, soyuqdur,
Məstanın evi yoxdur.

İkinci bənd

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Vur mismarı bərk.

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Gərək tələsək.

Nəqərat:

Külək əsir, soyuqdur,
Məstanın evi yoxdur.

Tıq, tıq, tıq, tıq,

Tıq, tıq, tıq, tıq, tıq.

Uçun, quşlar!

Musiqisi

Səid Rüstəmov

Sözləri

Mirmehdi Seyidzadə

Birinci bənd

Uçun, quşlar, bizim bağda,

Cəh-cəh vurub oxumağa.

Sıx yarpaqlı ağaclarda

Qonun yaşıl bir budağa.

} 2 dəfə

} 2 dəfə

İkinci bənd

Bənövşələr pıçıldaşır,

Sizə nəğmə çox yaraşır.

Quşlar nəğmə oxuyanda

Sevincimiz aşır-daşır.

} 2 dəfə

} 2 dəfə

Üçüncü bənd

Çiçəklənib gülöyşə nar,

Çiçəklənib şaftalılar.

Uçun, quşlar, bizim bağda,

Nəğmə deyın, gəlib bahar.

} 2 dəfə

} 2 dəfə

Gülməli nağıl

Musiqisi

Oqtay Zulfüqarov

Sözləri

Teymur Elçin

Çıxdı bir siçan yuvadan, yuvadan.
İki ac pişik gördü siçanı, qorxub qaçanı.
Üç it hürüşdü: Hav! Hav!
Dalınca düşdü: Hav! Hav!
Siçan sürüşdü, yaman sürüşdü,
yaman sürüşdü.
Yazıq qorxudan tələyə düşdü...

Əzizsən, Vətən!

Musiqisi

Oqtay Zulfüqarov

Sözləri

Hikmət Ziya

Birinci bənd

Səni gördük göz açıb, göz açıb,
Şirin-şirin söz açıb, söz açıb.
Bizə balam söylədin, söylədin,
Bizi xoşbəxt elədin, elədin.

Nəqərat:

Sən nə qədər əzizsən, } 2 dəfə
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2 dəfə
Övladların bəxtiyar.

İkinci bənd

Ən mehriban atasın, atasın,
Günəş kimi yanırısan, yanırısan.
Qoynunda boy atırıq, atırıq,
Hər arzuya çatırıq, çatırıq.

Nəqərat:

Sən nə qədər əzizsən, } 2 dəfə
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2 dəfə
Övladların bəxtiyar.

Üçüncü bənd

Bir gün yaşa dolarıq, dolarıq,
Yaradarıq, qurarıq, qurarıq.
Daha gözəl olarsan, olarsan,
Bizdən razı qalarsan, qalarsan.

Nəqərat:

Sən nə qədər əzizsən, } 2 dəfə
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2 dəfə
Övladların bəxtiyar.

Marş

Cəngi

Musiqisi
Üzeyir Hacıbəyli

Beşik nəğməsi

Azərbaycan xalq rəqsləri

"Azərbaycan"

"Nəlbəki"

"Uzundərə"

"Novruzu"

"Brilyant"

"Köçəri"

"Yallı"

"Qaytağı"

"Qızılgül"

"Cəngi"

Buraxılış məlumatı

MUSIQI 1

Ümumi təhsil müəssisələrinin 1-ci sinifləri üçün
Musiqi fənni üzrə

DƏRSLİK

Tərtibçi heyət:

Müəlliflər: **Nərgiz Rəcəbova**
Şəhla Quliyeva
Zemfira Əliyeva

Rəssamlar: **Mərziyə Tağıyeva**
Kamila Hüseynzadə

Buraxılışa məsul
Dizaynerlər: **Rafiq Kazımov**
Nurlan Nəhmətov
Murad Əliyev

Səhifələyici **Aytən Alışova**
Redaktor **Gültəkin Cəfərova**

Korrektor **Nübar Qarayeva**

Texniki redaktor **Sevinc Yusifova**

Baş redaktor **Samirə Bektaş**

Texniki direktor **Allahverdi Kərimov**

Nəşriyyat direktoru **Sevil İsmayılova**

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin qrif nömrəsi:

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Hesab-nəşriyyat həcmi 7,2. Fiziki çap vərəqi 10. Formatı 70x100^{1/8}.
Kəsimdən sonra ölçüsü: 195x275. Səhifə sayı 80.
Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 10-12. Ofset kağızı. Ofset çapı.
Sifariş . Tiraj . Pulsuz. Bakı – 2024

Əlyazmanın yığıma verildiyi və çapa imzalandığı tarix:

Çap məhsulunu nəşr edən:
“Şərq-Qərb” ASC
(Bakı, AZ1143, Hüseyn Cavid pr., 111)

Çap məhsulunu istehsal edən:

Əziz məktəbli!

**Bu dərslik sizə Azərbaycan dövləti tərəfindən
bir dərs ilində istifadə üçün verilir.**

**O, dərs ili müddətində nəzərdə tutulmuş bilikləri
qazanmaq üçün sizə etibarlı dost və yardımçı olacaq.**

**İnanırıq ki, siz də bu dərsliyə məhəbbətlə yanaşacaq,
onu zədələnmələrdən qoruyacaq, təmiz və səliqəli
saxlayacaqsınız ki, növbəti dərs ilində digər məktəbli
yoldaşınız ondan sizin kimi rahat istifadə edə bilsin.**

Sizə təhsildə uğurlar arzulayırıq!

